ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

SUBJECT : SANSKRIT

CHAPTER NO: 2

CHAPTER NAME: BILASYABANI KADAPI ME NA SRUTA

PPT-4

Website: www.odmegroup.org
Email: info@odmps.org
Toll Free: 1800 120 2316
Sishu Vihar, Infocity Road, Patia, Bhubaneswar- 751024

द्वितीयः पाठः

बिलस्य वाणी न कदापि मे श्रुता

Expected Learning Outcome

१. नैतिकज्ञानस्य वृद्धिः

२. अर्जितज्ञानस्य दृढीकरणम्

Question-2

एकपदेन उत्तरं लिखत–(एक पद में उत्तर लिखिए–)

(क) सिंहस्य नाम किम्?

(ख) गुहायाः स्वामी कः आसीत्?

(ग) सिंहः कस्मिन् समये गुहायाः समीपे आगतः?

(घ) हस्तपादादिकाः क्रियाः केषां न प्रवर्तन्ते?

(ङ) गुहा केन प्रतिध्वनिता?

Ans.

(क) खरनखरः, (ख) दधिपुच्छः, (ग) सूर्यास्तसमये, (घ) भयसंत्रस्तमनसाम्, (ङ) उच्चगर्जनेन।

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

पूर्वपाठस्य आलोचना -

१. शृगालः कुत्र पलायितः ?

२. गृहा केन प्रतिध्वनिना ?

३. गुहायाः स्वामी कः आसीत् ?

४. शृगालः कुत्र पलायितः ?

५. कः शोभते ?

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

Question-3

मञ्जूषातः अव्ययपदं चित्वा वाक्यानि पूरयत–(मञ्जूषा से अव्यय शब्दों को चुनकर वाक्य पूरे कीजिए–)

सदा	बहिः	दूरं	तावत्	तर्हि	तदा

(क) यदा दशवादनं भवति .... छात्राः विद्यालयं गच्छन्ति।

(ख) सूर्यः पूर्वदिशायां .... उदेति।

(ग) शृगालः गुहायाः .... आसीत्।

(घ) स च यावत् पश्यति, ... सिंहपदपद्धतिः गुहायां प्रविष्टा दृश्यते।

(ङ) शृगालोऽपि ततः .... पलायमानः अपठत्।

(च) यदि सफलताम् इच्छसि .... आलस्यं त्यज।

Ans.

(क) तदा

(ख) सदा

(ग) बहिः

(घ) तावत्

(ङ) दूरं

(च) तर्हि

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

Question-4

पूर्णवाक्येन उत्तरत–(पूर्ण वाक्य में उत्तर दीजिए–)

(क) खरनखरः कुत्र प्रतिवसति स्म?

(ख) महतीं गुहां दृष्ट्वा सिंहः किम् अचिन्तयत्?

(ग) शृगालः किम् अचिन्तयत्?

(घ) शृगालः कुत्र पलायितः?

(ङ) किं विचार्य सिंहः शृगालस्य आह्वानमकरोत्?

(च) अस्यां कथायां कस्य चातुर्यं निरूपितं सिंहस्य शृगालस्य वा?

Ans.

(क) खरनखरः कस्मिंश्चित् वने प्रतिवसति स्म।

(ख) महतीं गुहां दृष्ट्वा सिंहः अचिन्तयत्–"नूनम् एतस्यां गुहायां रात्रौ कोऽपि जीवः आगच्छति। अतः अत्रैव निगूढो भूत्वा तिष्ठामि" इति।

(ग) शृगालः अचिन्तयत्–"अहो विनष्टोऽस्मि। नूनम् अस्मिन् बिले सिंहः अस्ति इति तर्कयामि। तत् किं करवाणि?"

(घ) शृगालः दूरं पलायितः।

(ङ) मम आह्वानं श्रुत्वा सः बिले प्रविश्य मे भोज्यं भविष्यति इति विचार्य सिंहःशृगालस्य आह्वानम् अकरोत्।

(च) अस्यां कथायां शृगालस्य चातुर्यं निरूपितम्।

Question-5

मञ्जूषातः अव्ययपदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत–(मञ्जूषा से अव्यय पदों को चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए–)

सहसा, दूरे, क्रमशः, यदा, तदा, परन्तु, यदि, तर्हि, तत्र

एकस्मिन् वने कश्चन व्याधः जालं विस्तीर्य..................स्थितः। ....आकाशे सपरिवारः कपोतराजः चित्रग्रीवः निर्गतः। ....तण्डुलकणानामुपरि कपोतानां लोभो जातः। ....राजा तत्र सहमतः नासीत्। तस्य युक्तिः आसीत्..................निर्जने वने कोऽपि मनुष्यो नास्ति..................कुतो वा तण्डुलकणानां सम्भवः? ....राज्ञः उपदेशमस्वीकृत्य ते नीचैः आगताः ....जाले निपतिताः। अतः उक्तम् '..................विदधीत न क्रियाम्'।

Ans.

दूरे, तत्र, क्रमशः, परन्तु, यदि, तर्हि, यदा, तदा, सहसा।

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

Question-6

घटनाक्रमानुसारं वाक्यानि लिखत–(वाक्यों को घटना के क्रम अनुसार लिखिए–)

(क) गुहाया: स्वामी दधिपुच्छ: नाम शृगाल: समागच्छत्।

(ख) सिंह: एकां महतीं गुहाम् अपश्यत्।

(ग) परिभ्रमन् सिंह: क्षुधार्तो जात:।

(घ) दूरस्थ: शृगाल: रवं कर्तुमारब्ध:।

(ङ) सिंह: शृगालस्य आह्वानमकरोत्।

(च) दूरं पलायमान: शृगाल: श्लोकमपठत्।

(छ) गुहायां कोऽपि अस्ति इति शृगालस्य विचार:।

Ans.

(क) परिभ्रमन् सिंह: क्षुधार्तो जात:।

(ख) सिंह: एकां महतीं गुहाम् अपश्यत्।

(ग) गुहाया: स्वामी दधिपुच्छ: नाम शृगाल: समागच्छत्।

(घ) गुहायां कोऽपि अस्ति इति शृगालस्य विचार:।

(ङ) दूरस्थ: शृगाल: रवं कर्तुमारब्ध:।

(च) सिंह: शृगालस्य आह्वानमकरोत्।

(छ) दूरं पलायमान: शृगाल: श्लोकमपठत्।

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

EXTRA QUESTIONS

१ . श्रेण्याम् छात्रैभ्य: एका परीक्षा करणीयम्

२ . क: शोभते ?

३ . शृगालस्य नाम किम् ?

४ . सिंहस्य नाम किम् आसीत् ?

५ . गृहासमीपमागत्य शृगाल: किम् पश्यति ?

६ . शृगाल: कुत्र पलायित: ?

सन्धि :

क्षुधार्त्त:

तच्छ्रुत्वा

कस्मिश्चित्

कोऽपि

शृगालोऽपि

<u>प्रत्यय</u>

भुत्वा –

दृष्टवा –

प्रात: -

आरब्ध: -

प्रविश्य -

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

गृहकार्य -

प्रश्नोत्तरम् उत्तर पुस्तिकाया लिखत ।

ODM EDUCATIONAL GROUP

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow